

ANKARA TABİP ODASI GEZİ DAVASI'NA MÜTALAA, PHR DANIŞMAN RAPORU VE FELSEFİ YAKLAŞIMLAR

Işıl GÜL¹, Ulaş KARAN², Vincent IACOPINO³, Donna McKAY⁴, Hayrettin ÖKÇESİZ⁵, Ahmet İNAM⁶, Betül ÇOTUKSÖKEN⁷, İoanna KUÇURADI⁸, Harun TEPE⁹

Özet: Sağlık Bakanlığı tarafından Ankara Tabip Odası'na (ATO) karşı "izinsiz revir açmak" "amaç dışı faaliyette bulunmak" iddialarıyla açılan Yönetim Kurulu ve Onur Kurulu'nun görevden alınması talepli davaya ilişkin hukukçular tarafından hazırlanan mütalaalar, İnsan Hakları İçin Hekimler Örgütü'nün fahri danışman raporu ve felsefe alanından akademisyenlerin değerlendirmeleri yer almaktadır.

Anahtar sözcükler: Gezi süreci, ATO davası mütalaa, Sağlık Bakanlığı, ATO davası etik değerlendirme, ATO davası PHR.

Opinions on The Court Case Against Ankara Chamber of Medicine, PHR Consultant Report and Philosophical Approaches

Abstract: The Ministry of Health brought a court case against the Ankara Chamber of Medicine for "launching infirmaries without permission" and "conducting activities out of its mission and mandate", asking for the dismissal of the governing bodies of the Chamber. Concerning the case, the article gives the opinions of lawyers, a report by the volunteer consultant to the Physicians for Human Rights (PHR) and assessments by academics in the field of philosophy.

Key words: Gezi process, opinions on the ATO case, ATO court case ethical evaluation, ATO court case, PHR.

HUKUKİ MÜTALAA

İdil Işıl GÜL, Ulaş KARAN

Giriş

2013 yılı Mayıs ayı sonunda başlayan ve Haziran ve Temmuz ayları boyunca devam eden "Gezi Parkı Olayları" olarak adlandırılabilir süreçte insan hakları açısından birçok konu ve ihlal gündeme gelmiştir. İfade, örgütlenme ve toplanma özgürlükleri yanında, yaşam hakkı, kötü muamele yasağı ve sağlık hakkı da bu olaylar sırasında gündeme gelen haklardandır. Bu haklar bakımından devletlerin diğer birçok yükümlülük yanında haklardan 'etkili' şekilde yararlanmayı sağlama, haktan yararlanmayı yaptırıma bağlamama (böylece haktan yararlanma bakımından korku yaratmama), haktan yararlananları itibarsızlaştırmama, hak ihlalleri hakkında etkili soruşturma yapma ve hak ihlallerinin yinelenmesini önleme yükümlülükleri sayılabilir. Aşağıda, bu yükümlülükler önce sağlık hakkı, sonra örgütlenme özgürlüğü bağlamında incelenmektedir.

Davanın Sağlık Hakkı Açısından Değerlendirilmesi

Konuya ilişkin ayrıntılı değerlendirmeye geçmeden önce, ilki genel olarak hukuka, ikincisi insan hakları hukukuna ilişkin iki ilke hatırlanmalıdır. İlkine göre, kanun koyucu kanun yaparken 'genel ve soyut' düzenleme yapmakla yükümlü olmakla birlikte, hukuku yorumlamak ve uygulamak durumunda olanlar 'somut olayın niteliklerini' gözetmekle yükümlüdür. İkinci ilkeye göre insan hakları söz konusu olduğunda yapılacak yorum, 'hak ve özgürlüklerden etkili şekilde yararlanmayı mümkün kılacak' nitelikte olmalıdır. Başka bir ifade ile, hukuk kişilerin haklardan yararlanmasını olanağını ortadan kaldıracak, zorlaştıracak veya anlamsızlaştıracak şekilde yorumlanmalıdır.

Gezi Parkı Olayları sırasında 27 Mayıs 2013 -1 Haziran 2013 tarihleri arasında gerek gösterilere

¹Yrd. Doç., İstanbul Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Devletler Hukuku AD

²Yrd. Doç., İstanbul Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku AD

³Kıdemli Tıbbi Danışman (Senior Medical Advisor) İnsan Hakları İçin Hekimler Örgütü. PHR

⁴Başkan, İnsan Hakları İçin Hekimler Örgütü, PHR

⁵Prof. Dr., Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi

⁶Prof. Dr., ODTÜ Felsefe Bölümü

⁷Prof. Dr., Maltepe Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü

⁸Prof. Dr., Maltepe Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü

⁹Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi Felsefe Bölümü

katılanlar, gerekse herhangi bir nedenle müdahalelerin yapıldığı yerlerde bulunanlar yoğun biber gazı, gaz bombası ve plastik mermi kullanımından etkilenmişlerdir. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün açıkladığı rakamlara göre, yaşanan gösterilerde 130 bin dolayında gaz fişeği kullanılmıştır¹. Türk Tabipleri Birliği'nin rakamlarına göre de 31.05.2013 ila 01.08.2013 tarihleri arasında 8163 kişi yaralanmış ve çeşitli kuruluşlara başvurmuştur². Ayrıca şu ana kadar sekiz kişi yaşamını yitirmiştir. Devletin müdahalesinin sağlığı olağanüstü derecede etkilediği bu tür hallerde, sağlık hakkına ilişkin hususların değerlendirilmesi kaçınılmazdır.

Devletlerin sağlık hakkına ilişkin yükümlülüklerini niceliksel ve niteliksel yükümlülükler olarak ayırmak mümkündür. Bunlardan ilki sağlık hakkından yararlanmayı mümkün kılacak hizmetlerin (ve hizmet sunacak sağlık kurumları ile personelinin) varlığını, yaygınlığını, erişilebilirliğini; ikincisi ise sağlık hizmetinin kalitesini ifade eder. Devlet her iki unsuru da güvence altına almak zorundadır ve bu amaçla hem mevzuatta düzenleme yapar; hem de idari tedbirler yoluyla mevzuatın uygulanmasını sağlar. Nitekim Sağlık Bakanlığı dava dilekçesinde bu hususlara işaret etmiş; asıl gözetilmesi gerekenin sağlık hakkı yararlanıcılarının menfaati olduğunu dolaylı olarak ifade etmiştir. Ancak Sağlık Bakanlığı bu menfaatin gözetilmesinde yukarıda altı çizilen iki hukuk ilkesini göz ardı etmektedir. Bakanlık, ilgili mevzuatı somut olayın özelliklerini gözetmeden yorumlamakta ve sağlık hakkından etkili şekilde yararlanılmasını mümkün kılmak bir yana, bu haktan yararlanmayı mümkün kılmaya çalışmış kişi ve kurumlara yaptırım uygulamayı amaçlamaktadır.

Bu çerçevede önce sağlık hakkının erişilebilirliği hususu değerlendirilmelidir. Sağlık hakkının erişilebilir olması için, sağlık hizmetinin 'var olması' yetmez. Sağlık hakkı yararlanıcısının herhangi bir nedenle sağlık hizmetinden yararlanmaktan çekinmesi halinde, fiilen var olan hizmet, haktan yararlanmayı sağlayacak şekilde sunulmuyor demektir. Sağlık Bakanlığı dava dosyasına, Gezi Parkı olayları sırasında sunduğu sağlık hizmetinin niceliksel bilgilerini sunmuştur. Buna rağmen olağanüstü sayıda kişinin bu hizmetler yerine, geçici revirleri tercih etmesinin nedenlerine bakılmalıdır. Bu nedenlerden ilki Sağlık Bakanlığı tarafından dava dosyasına sunulan belgelerden de tespit edilebilir. Sağlık Bakanlığı hukuken böyle bir tespit yapmaya yetkili olmamakla birlikte gösterileri 'yasadışı' olarak ilan etmiş, dava dilekçesinde 'kanuna aykırı eylemlerin failleri'nden bahsetmiş ve revirlere başvuran kişilerin bilgilerini

de Ankara Tabip Odası'ndan (ATO) talep ettiğini belirtmiştir. Her şeyden önce Sağlık Bakanlığı'nın sağlık hizmetine ihtiyaç duyanlar bakımından böyle bir ayırım yapması kabul edilemez. Sağlık hizmeti sıradan bir kamu hizmeti değil; sağlık hakkını güvence altına alma yükümlülüğünün bir tezahürüdür. Ancak Bakanlık meseleyi bir sağlık hakkı meselesi olarak değil, kamu düzeni meselesi olarak görmektedir. Nitekim olayların devam ettiği sırada Sağlık Bakanlığı Kamu Hastaneleri Kurumu'nun Gezi Parkı Olaylarında yaralanan kişilerin ayrı bir forma kaydedilmesi ile ilgili uygulaması³ da söz konusudur. Kısacası, olaylar sırasında yaralanan kişiler, Sağlık Bakanlığı'nın ve Bakanlığa bağlı sağlık kurumlarının kendilerine hak sahibi olarak değil, suç faili olarak yaklaşacağı endişesi yaşamışlardır. Benzer şekilde Emniyet'in Türk Tabipleri Birliği'nden olaylarda gözünü kaybedenlerin isimlerini istemesi, sağlık hizmeti talep edenler hakkında işlem başlatılacağı endişesi yaratmıştır⁴. Ayrıca olaylar sırasında polis tarafından sağlık kontrolüne getirilenler bakımından hekimlerin polisin muayene odasından çıkmasını istememesi, sağlık raporunun kişinin kendisine verilmemesi⁵ devlet hastanelerinin güvenlik güçleri ile işbirliği yaptığı izlenimi yaratmıştır. Hastaneye başvuranların önce karakola giderek ifade vermeleri gerektiğinin söylendiği de iddialar arasındadır⁶. Başka bir ifade ile, Sağlık Bakanlığı tarafından olaylar sırasında sağlandığı ileri sürülen sağlık hizmeti, Devlet'in kendi 'caydırıcı yaklaşımı' nedeniyle 'erişilebilir değildir'.

Şu halde iki ihtimal söz konusudur. Kişiler ya sağlık hizmetlerine hiç erişemeyecekler ya da suç faili değil, hak sahibi olarak görülecekleri kişi ve kurumlardan sağlık hizmeti alacaklardır. Gezi Parkı olayları sırasında geçici revirlerin kurulması, hekimlerin ve tabip odalarının bu durumu tespitinin bir sonucudur. Hekim etiği, sağlığa erişimde bir boşluğun söz konusu olmasını kabul edemeyeceğinden, bu boşluk söz konusu revirlerle doldurulmuştur. Ayrıca bu revirler bu hizmetleri zorla vermemiştir. Devlet hastanelerinden ve sair sağlık merkezlerinden sağlık hizmeti almak isteyenler zaten o kurumlara başvurmuşlardır.

Sağlık Bakanlığı iddialarını desteklemek üzere ve 'haklı olarak' sunulan sağlık hizmetinin niteliğinin, kalitesinin önemine vurgu yapmıştır. Aslında tam da bu nedenle Tabip Odaları'nın revirlerin ve buralarda sunulan sağlık hizmetlerinin organizasyonunda etkin olması önemli ve gereklidir. Devletin kendi yaklaşımı nedeniyle oluşan boşluğun, mümkün olduğunca nitelikli, düzenli ve kontrollü şekilde

doldurulabilmesi, ancak bu konularda olağanüstü bilgi ve deneyimi olan kurumlarca mümkündür. Kısacası, ATO görevi dışında hareket etmemiş, aksine Devlet'in sağlık hakkını güvence altına almaktaki zafiyetini gidermek üzere ve zorunlu olarak devreye girmiştir. Aksi takdirde Sağlık Bakanlığı'nın da haklı olarak endişelendiği şekilde kontrolsüz, gerçekten ehil olmayan kişiler tarafından yapılan müdahaleler söz konusu olacak, bireyler sağlık hakkından nitelikli şekilde yararlanamayacaktı.

Söz konusu revirlerden sağlık hizmeti alanların bilgilerinin talep edilmesi hususuna gelince, Bakanlık bu talebini, kişilerin sağlık durumunu izlemek ve eğer revirlerde yapılan müdahalelerden kaynaklanan bir sorun varsa bunu tespit etmek amacıyla gerekçelendirebilir. Ancak burada yine insan hakları hukukunun temel yorum ilkeleri devreye girmektedir. Hekimleri, hangi koşulda olursa olsun, hizmet verdiği kişiye ilişkin bilgileri paylaşmaya zorlamak, evrensel ilke ve kurallara aykırılık teşkil eder. Eğer amaç revirlerden hizmet alan bireylerin menfaatinin korunması, bilgilerin Tabip Odaları'ndan ve hastanelerden istenmesi yerine, doğrudan bu kişilere devlet hastanelerine başvurmaları çağrısında bulunulabilir. Bakanlığın bu çağrısı yapabileceği araçlar sayısızdır. Böylece kişiler kendi özgür iradeleri ile gerekli başvuruları yaparlar. Aksi yönde bir uygulamayı dayatmak ve hekim-hasta ilişkisi bağlamında ortaya çıkan sır saklama yükümlülüğünü bertaraf etmek, sadece Gezi Parkı olayları bakımından değil, daha sonraki benzeri durumlarda da kişilerin sağlık hizmeti talep etmekten imtina etmesine neden olacaktır.

Ulusal mevzuat lafzi bir yorumdan ziyade, amaçsal bir yorumla değerlendirildiğinde ve özellikle de sağlık hakkının önemli bir unsuru olan 'sağlık hakkına etkili erişim' hususu gözetildiğinde, Ankara Tabip Odası'nın hukuka aykırı davrandığı sonucuna varmak mümkün görünmemektedir.

Davanın Örgütlenme Özgürlüğü Açısından Değerlendirilmesi

Örgütlenme özgürlüğü ifade özgürlüğü ile yakından ilişkilidir ve ifade özgürlüğünün kolektif olarak ortaya çıkış biçimlerinden birisidir. Örgütlenme özgürlüğünün görünüşlerinden birisi de sivil toplum örgütleridir. Örgütlenme özgürlüğünün öznesi kural olarak hükümet dışı örgütlerdir. Ancak birçok ülkede örgütlenme özgürlüğü bakımından statüsü belirsiz olan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ortaya çıkmıştır. AİHM'ye göre bir örgütün örgütlenme özgürlüğünden

yararlanıp yararlanamayacağını tespitinde bir örgütün yönetim organlarının nasıl bir seçim usulü ile belirlendiğini dikkate almaktadır. Örneğin AİHM geçmişte yasa tarafından kurulmuş, kamu tüzel kişisi kabul edilen doktorların üye olmak zorunda olduğu, düzenleyici işlem yapma yetkisine sahip olan Belçika Tıp Örgütü'nü örgütlenme özgürlüğünden yararlanamayacağını kabul etmiştir⁷. Ancak kararda belirleyici olan bu kuruluşun organlarının çoğunun idare tarafından atanmış olmasıdır. Türkiye'de ise kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının organları tamamen üyeleri tarafından seçilmektedir. Dolayısıyla örgütlenme özgürlüğünün öznesi olduğunun kabulü gerekir. AİHM de yönetim kurulunun büyük çoğunluğunun seçimle belirlenen ve ATO gibi kamu görevlilerinin üye olmasının zorunlu tutulmadığı örgütlenmeleri bu kapsamda değerlendirmektedir⁸. Anayasa'da örgütlenme özgürlüğü 33. maddede düzenlenmiştir ve bu özgürlüğün dernek ve vakıf biçiminde kullanılması mümkündür. Ancak örgütlenme özgürlüğünün diğer biçimleri olan sendika ve siyasi partilerle ilgili başka hükümlerde mevcuttur. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları da 135. maddede özel olarak düzenlenmiş durumdadır. Bu durum meslek kuruluşlarının bu özgürlükten yararlanamayacağı anlamına gelmemektedir. Nasıl siyasi partiler ve sendikalar farklı maddelerde düzenlenmiş olsa da örgütlenme özgürlüğünün öznesi olarak kabul ediliyorsa meslek kuruluşları bakımından da aynı durum geçerlidir. Bu durumda Anayasa'nın 33. maddesi ile 135. maddesinin birlikte yorumlanması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları da 33. madde kapsamında ortaya çıkan bazı ilke ve güvencelerden yararlanabilecek kuruluşlardır.

Meslek kurullarının 33. maddedeki güvencelerden yararlanabileceğinin kabulü ile bu hak için gündeme gelen sınırlama rejiminin meslek kuruluşları için de geçerli olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu durumda ATO'nun yönetim kurulunun görevine son verilmesi ancak 33. maddede belirtilen amaçlarla ve 13. maddede belirtilen sınırlama rejimine uygun bir şekilde mümkündür. 33. maddede örgütlenme özgürlüğüne yönelik bir müdahalenin ancak "millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâk ile başkalarının hürriyetlerinin korunması sebepleriyle" gerçekleştirilmesi mümkündür. Sayın Mahkeme önünde görülmekte olan davada ise bu gerekçelerden hiçbirisi geçerli değildir. Her ne kadar Sağlık Bakanlığı tarafından "genel sağlığın" korunması amacıyla davanın açıldığı ifade edilse de dile getirilen iddiaların bu

amaçla bir ilişkisinin olmadığı görülmektedir. Bu durumda ATO'ya yönelik müdahalenin Anayasa'nın 33. maddesinde yer alan meşru amaçların hiçbirine yönelik olmadığı dikkat çekmektedir. Bir an için meşru bir amacın varlığı kabul edilse dahi bu tür bir müdahalenin 13. maddede yer alan ölçülülük ilkesine aykırı olduğu görülmektedir. ATO Yönetim Kurulunun görevine son verilmesini orantılı bir müdahale kabul etmek mümkün gözükmemektedir.

Anayasa Mahkemesi yakın zamanda meslek kuruluşlarının statüsü ile ilgili yaklaşımını değiştirmiştir. Mahkeme meslek kuruluşlarını kamu kurumu niteliğinde olsa da birer sivil toplum örgütü olarak kabul etmiştir⁹. Bu yaklaşımın olası sonucu bu tür kuruluşların faaliyetlerinde daha fazla özerkliğe sahip olması ve organlarının oluşumu ve görevden alınmasında demokratik hukuk devleti ilkesinin daha fazla uygulama alanı bulmasıdır.

Örgütlenme özgürlüğü ile ilgili gündeme gelen bir diğer konu hakkın öznesi olan örgütlerin faaliyetlerine yönelik müdahalelerdir. Örgütlenme özgürlüğü şiddete başvuru, ayaklanmaya çağrı veya demokrasi ve insan hakları ile karşıt nitelikte herhangi bir faaliyet olmadığı sürece faaliyet alanı veya konusu bakımından bir sınırlama içermez. AİHM de bir örgütün faaliyetlerinin tüzüğü veya programı ile benzerlik taşımasının zorunlu olmadığı görülmüştür¹⁰. Sayın Mahkeme önünde görülen davada ithamlardan birisi "amaç dışı faaliyet yürütmek" olarak ifade edilmiştir. Örgütlenme özgürlüğünün beraberinde getirdiği faaliyet serbestisi dikkate alındığında söz konusu ithamın örgütlenme özgürlüğü ile uyumlu olmadığı görülmektedir.

Örgütlenme özgürlüğü açısından başka bir konu kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile idare arasındaki ilişkidir. Hizmet yönünden yerinden yönetim kuruluşları olan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları üzerinde idarenin vesayet yetkisi söz konusudur. Ancak bu yetki Anayasa'nın 127. maddesinde yer bakımından yerinden yönetim kuruluşları, bir başka ifade ile mahalli idareler açısından geçerli olan vesayet yetkisinden farklı bir yetkidir. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları Anayasa'nın 127. maddesindeki "idari vesayet" denetimine tabi değil, 135. maddede belirtilen "idari ve mali" denetime tabidir. Bu iki denetim biçimi birbirinden farklılık arz etmektedir ve "idari ve mali" denetim "idari vesayet" kavramından farklılık arz etmektedir ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının denetimi "idari ve mali" denetimin ötesine geçmemesi

gerekmektedir. Nitekim Anayasa Mahkemesi de 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu'nu değerlendirdiği kararında bu hususları aynen ifade etmiştir¹¹. Bakanlık tarafından açılan Sayın Mahkemede görülen mevcut davada Sağlık Bakanlığı tarafından idari ve mali denetimin ötesinde bir idari vesayet rejimi kurulmak istenmektedir. Davada iddia edilen fillerin dayanak olarak kullanılan mevzuat hükümleri ile bir ilgisinin kurulması mümkün değildir.

Sağlık Bakanlığı tarafından dayanılan 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu'nun Ek 2. maddesinde tabip odalarının sorumlu organlarının görevlerine son verilmesine ilişkin davanın asliye hukuk mahkemelerinde görüleceği düzenlenmiştir. ATO kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur ve kararları veya kendisi ile ilgili çıkacak uyuşmazlıkların asıl olarak idari yargı organları önüne getirilmesi gerekmektedir. Ancak kanunda yargı merci asliye hukuk mahkemesi olarak düzenlenmiştir ve bu mahkemeler idari uyuşmazlıklar nedeniyle herhangi bir uzmanlığa sahip değildir. Bu nedenle Anayasa'nın 2. maddesinde düzenlenen hukuk devleti ilkesine de bir aykırılık söz konusudur. Bu durumun Sayın Mahkeme tarafından dikkate alınarak anılan hükmün itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesi önüne taşınması gerektiği kanatında olduğumuzu belirtmek isteriz.

Davanın Seçme ve Seçilme Hakkı Açısından Değerlendirilmesi

Anayasa'nın 135. maddesinde kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının organlarının kendi üyeleri tarafından yargı gözetimi altında gizli oyla seçileceklerini düzenlemiştir. Bu düzenleme meslek kuruluşlarının yönetim organlarının oluşumunda seçme ve seçilme hakkı ile ilgili güncel demokratik ilkelerin geçerli olacağı anlamına gelmektedir. Nitekim Anayasa Mahkemesi'ne göre de "Anayasa, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının yönetim ve işleyişlerinin demokratik hukuk devleti esaslarına uygun olması kuralını öngörmüş ve kurum içi demokratik yapıyı sağlamıştır. Kuşkusuz demokratik düzenin en belirgin niteliği de seçimlerdir. Seçimlerin adaletli bir katılım ile serbest, eşit ve genel oy ilkelerine dayalı olarak gerçekleşmesi gerekmektedir." (Anayasa Mahkemesi, 2012/12 E, 2013/7, Karar tarihi: 10.01.2013). Bu durum meslek kuruluşlarının organlarının seçimi kadar seçimle oluşmuş organlarının görevden alınması açısından da geçerli kabul edilmelidir. Başka bir deyişle seçimle yetkili organlarda görev yapmaya başlayan kişilerin bu sıfatlarını yitirmelerine yol açacak bir

adımın atılması yine demokratik hukuk devleti ilkesi ile uyumlu olmalıdır. Aksi durumda seçimlerde oy kullanan kişilerin iradesine aykırı uygulamalar ortaya çıkabilecektir. Sayın Mahkeme önünde görülmekte olan davada Sağlık Bakanlığı kanunlarla kendisine verilen görevi yerine getiren ve Anayasa'da yer alan temel haklardan olan sağlık hakkını korumaya çalışan ATO'nun yönetim kurulunun görevine son verilmesini talep edilmiştir. Kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olmasına rağmen bazı yönlerden sivil toplum örgütlerine benzeyen bir kuruluşun üyelerinin iradesi hilafına bu tür bir talepte bulunulması demokratik hukuk devleti ilkesine açıkça aykırıdır. Yönetim kurulunun faaliyetlerini benimsemeyen ATO üyeleri belirli aralıklarla gerçekleştirilen genel kurullarda yönetim kurulunu ibra etmeme ve yönetim kurulunun mevcut üyeleri yerine başka kişileri seçme hakkına sahiptir. Buna rağmen halihazırda görülen türde bir dava açılması kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının özerkliği ilkesine de aykırıdır. Ayrıca seçme ve seçilme hakkı bir insan hakkı olarak Anayasa'nın 13. maddesindeki hak ve özgürlüklerin sınırlanması rejimine tabidir. Bu açıdan da bakıldığında gerçekleştirilmek istenen müdahalenin 13. maddeye ölçülülük ilkesine aykırılık bakımından aykırı olduğu açıktır. Sayın Mahkemenin takdirlerine sunulur.

FAHRİ DANIŞMAN KONUMUNDAKİ İNSAN HAKLARI İÇİN HEKİMLER ÖRGÜTÜ'NÜN DAVALIYI VE BERAATİNİ DESTEKLEYEN GÖRÜŞÜ

Vincent IACOPINO, Donna McKAY

Fahri Danışmanın Konumu

Sağlık Bakanlığı (SB), TTB üyelerinin Mayıs 2013'te Gezi Parkı gösterileri sırasında yaralanan göstericilere acil tıbbi yardımda bulunmaları üzerine Türk Tabipleri Birliği (TTB) Ankara Tabip Odası yönetim ve disiplin kurulu üyelerine karşı 27 Ocak 2014 tarihinde dava açmıştır.

İnsan Hakları İçin Hekimler (PHR) 1986'dan bu yana kitlesel vahşet ve çeşitli insan hakkı ihlallerini tıp ve bilimi kullanarak belgelemekte ve dikkat çekmektedir. PHR sağlık çalışanlarının özel becerileri, etik görevleri ve güvenilir seslerini ve kendine özgü konumlarını insan hakları ihlallerini durdurmak için kullanmaları fikri üzerine kurulmuştur. PHR'nin araştırmaları ve uzmanlığı sağlık çalışanlarına yönelik şiddet ve işkenceyi önlemek, kitlesel vahşeti belgelemek ve insan haklarını ihlal edenlerin hesap

Dipnotlar

1. http://www.radikal.com.tr/turkiye/polis_20_gunde_ne_kadar_biber_gazi_kullandi-1138224(erişim: 29.07.2013)
2. "Göstericilerin Sağlık Durumları", Türk Tabipleri Birliği, 1 Ağustos 2013 (erişim: 2 Ağustos 2013).
3. http://www.radikal.com.tr/turkiye/saglik_emecilerinden_gezi_tepkisi_hastanelerde_fisleme_yapiliyor-1137545 (erişim:29.07.2013)
4. <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/24723011.asp> (erişim: 17 Eylül 2013)
5. <http://bianet.org/bianet/insan-haklari/150048-dovene-degil-dovulene-dava> (erişim: 30 Eylül 2013)
6. <http://bianet.org/kadin/saglik/148386-tedavi-etmeyen-doktorlara-sorusturma-acildi> (erişim: 12 Temmuz 2013)
7. Le Compte, Van Leuven and De Meyere v. Belgium, Appl. No. 6878/75, 7238/75, 23.06.1981, para. 64.
8. Radio France and others v. France, (admissibility), Appl. No. 53984/00, 23.09.2003, s. 20-22.
9. Anayasa Mahkemesi, 2012/12 E, 2013/7 K., Karar tarihi: 10.01.2013
10. Stankov and the United Macedonian Organisation Ilinden v. Bulgaria, para. 90.
11. Anayasa Mahkemesi, 2012/95 E, 2013/9 K., Karar tarihi: 10.01.2013.

vermesini sağlamak için kullanılabilir. PHR aralarında Afganistan, Bahreyn, Burma, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, El Salvador, Guatemala, İran, Irak,

Kenya, Libya, Meksika, Sudan, Suriye, Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri'nin de olduğu 40'tan fazla ülkede çalışma yapmıştır. PHR, 1997 yılında Kara Mayınlarının Yasaklanması Kampanyasının Yürütücü Komitesi üyesi olarak Nobel Barış Ödülü'nü alan örgütlerden biri olmuştur.

Bu rapora temel olan bilgiler, İnsan Hakları İçin Hekimler'in (PHR) 25 Haziran-2 Temmuz 2013'te İstanbul ve Ankara'da gerçekleştirdiği çalışmalarla elde edilmiştir. Bu araştırma sırasında PHR, göstericilere ve tıp personeline yönelik saldırıların mağduru ve tanığı durumundaki 50'den fazla kişiyle